

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudcem Mgr. Vítem Bičákem v právní věci žalobce: Hora Holding, s. r. o., IČ 63911191, se sídlem Skuherského 53, České Budějovice, zastoupeného JUDr. Radimem Chalupou, Ph.D., advokátem se sídlem Kuzina 169, Drnovice, proti žalované: Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti, za kterou jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových se sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, Praha 2, o zaplacení 122,528.564,75 Kč

t a k t o :

- I. Zamítá se žaloba o zaplacení částky 122,528.564,75 Kč.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhal zaplacení shora uvedené částky jako náhrady škody, když uvedl, že ve dnech 30. 9. 2008 a 1. 10. 2008 bylo Policií České republiky v rámci probíhajícího trestného řízení vydáno (mimo jiné) 33 kusů originálů směnek různých dlužníků s datem splatnosti dne 30. 6. 2006, kdy celková výše směnečných pohledávek (jistiny) činila 93,712.097,- Kč (žalovaná částka je pak součtem jistiny, úroků ve výši 6% ročně z jistin všech směnečných pohledávek a odměny ze směnečného peníze ve výši 1/3% z jistiny ke dni podání žaloby), směnky měly všechny zákonné náležitosti, přičemž vlastníkem těchto směnek je žalobce a tyto směnky nebyly dosud vráceny. Podle zákona č. 279/2003 Sb. měly správu věcí vydaných či odňatých v trestním řízení vykonávat buď soudy nebo na základě jejich pověření územní pracoviště Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových nebo soudní exekutor, přičemž ten, kdo vykonává správu majetku, je povinen tento majetek (mimo jiné) chránit tím, že průběžně sleduje, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zejména včasným uplatněním a vymáháním práv, která jinak přísluší vlastníku, věřiteli nebo majiteli

cenných papírů, zamezovat promlčení nebo zániku těchto práv. Ten, kdo vykonává správu majetku, činí po předchozím souhlasu soudu v souvislosti s tímto majetkem ve správním nebo jiném řízení všechny úkony, které jinak může činit jeho vlastník. Podle názoru žalobce měly příslušné státní orgány postupovat ohledně těchto směnek v souladu s výše uvedeným zákonem, tedy směnky chránit tím, že by průběžně sledovaly, zda směneční dlužníci včas a řádně plní své závazky z těchto směnek a zejména včasným uplatněním a vymáháním práv zamezovat promlčení nebo zániku těchto práv. Konkrétně pak dle názoru žalobce mělo ze strany příslušných státních orgánů dojít před promlčením práv z těchto směnek (v tříleté lhůtě od jejich splatnosti) k zamezení promlčení směnečných práv ve formě podání návrhů na vydání směnečných platebních rozkazů vůči směnečně zavázaným osobám, které by jinak (tj. nebýt skutečnosti, že tyto směnky byly v držení orgánů činných v trestním řízení) mohl uplatnit a vykonat žalobce. Dle zjištění žalobce tak však žádný z příslušných státních orgánů neučinil, žádný návrh na vydání směnečného platebního rozkazu podán nebyl, tudíž nedošlo včasným uplatněním a vymáháním práv z těchto směnek v příslušném řízení k zamezení promlčení těchto práv a pohledávek žalobce. Nevykonáním těchto úkonů, k jejichž vykonání jsou ve smyslu zákona č. 279/2003 Sb. příslušné státní orgány z úřední povinnosti a ze zákona povinny, vznikla žalobci škoda zahrnující jistinu jednotlivých směnečných pohledávek, úroky a odměnu ze směnečného peníze. Žalobce svůj nárok předběžně uplatnil u Ministerstva spravedlnosti dne 3. 8. 2009, avšak toto ve svém stanovisku ze dne 19. 11. 2009 neshledalo žalobcovu žádost důvodnou.

K obraně žalované žalobce doplnil, že otázka, zda v rámci trestního řízení bylo vydáno usnesení podle § 79e tr. řádu, nemá pro probíhající řízení význam. Rozhodující je, že orgány činné v trestním řízení fyzicky zajistili jednotlivé směnky ve vlastnictví žalobce a nepostupovaly ohledně nich v souladu se zákonem č. 279/2003 Sb. Dále je podle žalobce otázkou rozhodnutí samotného věřitele, kdy zahájí vymáhání své pohledávky u soudu, když není povinen zahájit vymáhání své pohledávky ihned, jakmile je to možné, ani mu nemůže zabránit v tom, aby svou pohledávku začal u soudu vymáhat až s určitým časovým odstupem. Limitním datem je teprve poslední den, kdy tak může učinit, aniž by mu hrozilo promlčení jeho pohledávky. Směnky přitom byly odňaty 9 měsíců před koncem promlčecí doby, takže příslušné orgány měly dostatek času postupovat podle zákona. Navíc žalobce upozornil na skutečnost, že ze strany Policie ČR bylo vydáno upozornění, že jakékoliv vymáhání směnečných pohledávek bude vést k podání návrhu na vzetí do vazby a k dalším opatřením. Žalovanou citované rozhodnutí Nejvyššího soudu pak není v daném případě použitelné.

Posléze žalobce doplnil, že trestní řízení proti Ing. M. H. bylo již pravomocně skončeno. Usnesením ze dne 9. 1. 2012 je pak Ing. M. H. stíhán v dalším trestním řízení pro trestný čin podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, spáchaný pokračováním dílem ve stádiu přípravy podle § 20 odst. 1 tr. zákoníku a dílem ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku a dílem dokonaným jednáním. Skutkově je toto trestní řízení svázáno s předchozím řízením rovněž vedeným proti Ing. M. H. neboť opětovně je mu kladeno za vinu, že v podvodném úmyslu obohatit společnost Hora Holding, s. r. o. neoprávněně vyplnil další blankosměnky, které měl v držení. Všechny skutky, které byly či v současnosti jsou Ing. H. kladeny za vinu, obsahově souvisí s nyní projednávaným sporem o náhradu škody, protože inkriminované směnky byly žalobci odňaty a bylo mu znemožněno je předložit k proplacení. Orgány Policie ČR přitom nereagovaly na výzvy Ing. H. a svévolným postupem vycházejícím z principu „presumpce viny“ zmařily žalobci možnost směnky inkasovat, aniž by samy podnikly jakékoliv kroky k zachování jeho práv z uvedených směnek.

K dotazu soudu žalobce posléze doplnil, že koupil od ČSOB balík pohledávek, jejichž součástí byly i blanco směnky k jejich zajištění, přičemž některé z nich i byly zažalované, některé z nich špatně. Záměr žalobce byl takový, že tento jeden balík pohledávek rozdělí na

menší balíky pohledávek, které podle zájmu bude dále prodávat, a to včetně těchto bianco směnek, s tím, že pouze co společnosti zůstane, by sama vymáhala soudní cestou. V případě balíku pohledávek, ohledně kterého byla Ing. H. sdělena obvinění, to bylo tak, že žalobce prodal balík pohledávek včetně bianco směnek, které byly nevyplněné, avšak protože následně nebyla za převod těchto pohledávek uhrazena cena, byly žalobci tyto vráceny a to včetně směnek, které již v minulosti byly vyplněny. Nicméně dle názoru žalobce byly vyplněny v souladu se smluvními dokumenty, které se u jednotlivých pohledávek nacházely a které žalobce obdržel od ČSOB. Směnky byly v podstatě dvojího druhu, když až do roku 1999 banka postupovala způsobem, ohledně něhož si později uvědomila, že zajištění bianco směnkami je špatné a změnila ho. Ing. H. bylo v podstatě kladeno za vinu, že nepostupoval podle pozdější dohody, která se ale dle jeho názoru týkala pouze výstavce a nikoliv avala, který tuto dohodu nepodepsal. Dále žalobce doplnil, že důvodem neuplatnění směnek ze jeho strany byla i skutečnost, že žalobce vyzýval orgány činné v trestním řízení k vrácení směnek, aby je mohl uplatnit, stát však na tuto výzvu nereagoval. Podle žalobce existuje i nahrávka rozhovoru s vyšetřovatelem, kde Ing. H. dotazoval, co se směnkami je, jestli byly uplatněny na příslušném soudě. Žalobce poukázal i na to, že podle nálezu Ústavního soudu ani excesivní uplatnění bianco směnky není trestným činem a žalobce je toho názoru, že tento nálezu ústavního soudu, ačkoliv na něj byly orgány činné v trestním řízení a soudy upozorněny, nebyl v trestní věci Ing. H. řádně použit a podle žalobce tak lze očekávat, že i rozsudky následně budou zrušeny Ústavním soudem.

K výzvě soudu žalobce dále doplnil, že v okamžiku, kdy mu byly orgány činnými v trestním (konkrétně Policií ČR) odňaty originály směnek, z jejichž neuplatnění žalovanou dovozuje právo na náhradu škody, byly pohledávky, k jejichž zajištění byly směnky emitovány, promlčeny. Většina těchto pohledávek byla promlčena již v okamžiku, kdy žalobce směnky nabyt. Uspokojení věřitele cestou soudního uplatnění jeho pohledávek z leasingových smluv zajištěných směnkami odňatými v trestním řízení, bylo tudíž nereálné. S odkazem na datum nabytí pohledávek smlouvou ze dne 16. 8. 2004 a datum splatnosti a promlčení jednotlivých pohledávek žalobce uzavřel, že tyto pohledávky nabyt buď jako zcela nebo zčásti promlčené, resp. k jejich promlčení došlo v době bezprostředně následující po jejich nabytí. V okamžiku odnětí směnek již nebylo pochyb, že všechny pohledávky z leasingových smluv zajištěných směnkami odňatými z dispozice žalobce jsou promlčeny (s výjimkou dvou položek, u nichž došlo k promlčení pouze zčásti). Posléze žalobce ještě doplnil, že vedle tvrzení o promlčení pohledávek z leasingových smluv považuje žalobce za stejně důležité pro posouzení možnosti domoci se svých práv podáním jiných než směnečných žalob i to, že odňaté směnky byly opatřené směnečným rukojemstvím leasingových dlužníků, ale v mnoha případech z nich byli zavázání další avalisté, kteří nebyli leasingovými dlužníky. Po věřiteli pak nelze spravedlivě požadovat, aby se vzdal možnosti uplatnit svoji pohledávku vůči všem zavázaným subjektům. Ve všech žalobcem blíže označených případech bylo možné a z hlediska věřitele – žalobce zcela nevyhnutelné žalovat vedle leasingového dlužníka i směnečné rukojmí. Uplatnění odňatých směnek vůči směnečným rukojmím bylo výkonem práva, jež nebylo možné nahradit uplatněním práv z leasingových vztahů nebo jakoukoli jinou žalobou, neboť tyto avalisté byli žalobci zavázání výlučně z odňatých směnek. Přehlédnout nelze ani fakt, že bonita avalistů byla objektivně nesrovnatelná s bonitou leasingových dlužníků, když bonita dalších avalistů byla vyšší než bonita leasingových dlužníků. Nahrazení směnečné žaloby prostými žalobami uplatňujícími nárok z leasingových vztahů za této situace nebylo způsobilé přinést žalobci stejný výnos jako uplatnění směnek cestou směnečných žalob. Tyto skutečnosti podle žalobce jednoznačně svědčí ve prospěch závěru, že domoci se efektivně svých pohledávek mohl žalobce pouze cestou směnečných žalobních návrhů. Pokud by žalobce mohl získat v nesměnečných řízeních vůči leasingovým dlužníkům jakékoli plnění, jednalo by se o plnění výrazně nižší, než které

byl žalobce schopen získat od avalistů, kteří nebyli leasingovými dlužníky, cestou směnečných žalob. Této možnosti však byl nesprávným úředním postupem soudu a orgánů Policie ČR žalobce zbaven. Jelikož žalobce neměl možnost získat totéž plnění jinou cestou, než cestou uplatnění nároků z odňatých směnek v soudních řízeních, je mezi porušením povinnosti žalovanou a vznikem škody příčinná souvislost.

Při jednání soud pak žalobce ještě doplnil, že další nesprávný úřední postup spatřuje i v tom, že před uplynutím promlčecí doby učinil dotaz na městský soud a tento sdělil, že pokud žalobkyně nemá originály směnek k dispozici, nemá smysl směnečné žaloby podávat. Poskytnutí této informace považuje žalobce rovněž za nesprávný úřední postup. Žalobkyni tak v důsledku nevydobytí směnečné pohledávky vznikla škoda. Je sice pravdou, že šlo v daném případě o duplicitní pohledávky k pohledávkám z leasingových vztahů, avšak zajištěné pohledávky byly promlčené, přičemž podle rozhodovací praxe soudů promlčení zajištěné pohledávky není důvodem k obraně směnečného dlužníka. Navíc ze směnek bylo zavázáno více osob než jenom dlužníci z leasingových smluv, přičemž tyto další osoby byly solventnější a byl u nich předpoklad vydobytí pohledávek.

Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby, když nesporeovala předběžné projednání nároku (toliko s ohledem na narůstající úrok ze směnečné jistiny částečně nižšího) u Ministerstva spravedlnosti s negativním výsledkem. K věci samé žalovaná uvedla, že usnesením Policie ČR, Správy Jihočeského kraje, SKPV, odboru hospodářské kriminality, České Budějovice ze dne 1. 10. 2008, bylo zahájeno trestní stíhání Ing. M. H. pro trestný čin padělání a pozměňování peněz dle § 140 odst. 2 alinea první tr. zák. ve spojení s § 143 tr. zák. Usnesením ze dne 11. 11. 2008 bylo zahájeno trestní stíhání Ing. M. H. pro trestný čin podvodu dle ust. § 250 odst. 1, odst. 4 tr. zák., spáchaný ve stadiu přípravy dle § 7 odst. 1 tr. zák. Dne 27. 2. 2009 byl obviněný upozorněn, že jednání bude nadále posuzováno jako jeden trestný čin podvodu dle § 250 odst. 1, odst. 4 tr. zák., spáchaný ve stadiu přípravy dle § 7 odst. 1 tr. zák. Dne 8. 7. 2009 byl obviněný upozorněn, že jednání bude nadále posuzováno jako trestný čin podvodu dle § 250 odst. 1, odst. 4 tr. zák., spáchaný ve stadiu pokusu dle § 8 odst. 1 tr. zák. Ve dnech 30. 9. 2008 a 1. 10. 2008 bylo dle § 78 tr. řádu zajištěno mimo jiné několik desítek směnek a blankosměnek. Ohledně 33 směnek byly dne 27. 2. 2009 a 9. 4. 2009 zahájeny úkony trestního řízení dle § 158 odst. 3 tr. řádu. Směnky (dříve blankosměnky) specifikované v záznamech o zahájení úkonů trestního řízení ze dne 27. 2. 2009 a 9. 4. 2009 jsou považovány za věci důležité pro tr. řízení (§ 78 tr. řádu) a jako takové nemohly být žalobci, nebo jiné osobě vráceny. Podle zákona č. 82/1998 Sb. jsou podmínkami vzniku odpovědnosti státu za škodu: 1) existence odpovědnostního titulu (nezákonné rozhodnutí či nesprávný úřední postup); 2) vznik škody; 3) existence příčinné souvislosti mezi odpovědnostním titulem a vznikem škody. Tyto podmínky musí být splněny zároveň, aby bylo možno odpovědnost státu za škodu vyslovit a náhradu škody přiznat. Žalovaná sporeovala, že by byl splněn byť jediný předpoklad odpovědnosti státu za škodu. Nesprávný úřední postup lze v souladu s ustálenou praxí definovat jako porušení právní normy stanovující předepsaný postup státního orgánu (v daném případě soudu), resp. porušení účelu postupu státního orgánu, který však nenašel svůj bezprostřední výraz ve vydaném rozhodnutí. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě, příp. ve lhůtě přiměřené, není-li lhůta zákonem stanovena. Na základě provedeného šetření bylo zjištěno, že předmětem trestního řízení je (zjednodušeně řečeno) skutek spočívající v tom, že obviněný v úmyslu obohatit vyplnil na blankosměnkách směnečné sumy a data splatnosti v rozporu s právními předpisy. Žalovanou nebylo zjištěno (a žalobce nic takového ani netvrdí), že by v předmětném trestním řízení bylo vydáno usnesení podle § 79e tr. řádu. Výkladem § 79e odst. 2 tr. řádu za použití logického argumentu a contrario lze dospět k závěru, že nebylo-li vydáno usnesení o zajištění jiné

majetkové hodnoty obsahující zákaz jejímu majiteli, aby nakládal s majetkovou hodnotou uvedenou v usnesení a aby po oznámení usnesení převedl jinou majetkovou hodnotu na někoho jiného nebo ji zatížil nebo obsahující omezení výkonu dalších práv souvisejících se zajištěnou majetkovou hodnotou, nebyl žalobce omezen ve výkonu práv v tom směru, že by nemohl podat návrh na vydání směnečných platebních rozkazů. Je-li nesprávným úředním postupem porušení právní normy stanovující předepsaný postup státního orgánu, k nesprávnému úřednímu postupu v daném případě nedošlo, neboť právní norma (zákon č. 279/2003 Sb.) na tento případ nedopadá. Tvrdí-li žalobce, že směnky byly splatné dne 30. 6. 2006, a bylo-li zjištěno, že směnky byly zajištěny dne 30. 9. 2008, resp. 1. 10. 2008, nic mu nebránilo iniciovat již v mezidobí (tj. od 30. 6. 2006 do 29. 9. 2008, resp. 30. 9. 2008) soudní řízení. V této souvislosti žalovaná poukázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 3586/2006, ve kterém je vysloven názor, že v situaci, kdy před škodnou událostí nebylo ještě s činností za účelem dosažení zisku započato má soud zvažovat, zda by v případě, kdyby nedošlo ke škodné události, k dosažení zisku skutečně došlo. Lze tak uvažovat o tom, že nepodal-li žalobce návrh na zahájení řízení v době před vydáním věci, nepodal by ho ani v případě, kdyby k vydání věci nedošlo. Dále má žalovaná zato, že žalobce mohl i po vydání věci podat návrh na vydání směnečného platebního rozkazu. Podmínkou pro rozhodnutí o nárocích ze směnek a šeků je řádný návrh na zahájení řízení podle ustanovení § 79 o. s. ř. Podmínky uvedené v § 175 odst. 1 o. s. ř., tj. předložení prvopisu směnky nebo šeku a případně dalších listin a návrh na vydání směnečného nebo šekového platebního rozkazu, nejsou náležitostmi návrhu, ale předpokladem pro rozhodnutí ve věci formou směnečného nebo šekového platebního rozkazu. Jsou-li nároky ze směnky nebo šeku uplatněny řádným návrhem podle ustanovení § 79 o. s. ř., ale nejsou splněny podmínky pro rozhodnutí v rozkazním řízení, postupuje soud podle poslední věty ustanovení § 175 odst. 1 o. s. ř. a nařídí jednání. Pro nepředložení platné a pravé směnky nebo šeku, případně dalších listin, k návrhu na zahájení řízení nelze řízení zastavit, a to ani podle § 43 odst. 2 o. s. ř., ani podle § 104 o. s. ř. (srov. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp.zn. 5 Cmo 74/94). Žalobce mohl zahájit řízení, i když k návrhu nemohl připojit prvopis směnek a mohl např. navrhnout přerušování řízení do doby, než mu budou směnky vráceny. Nesplnění povinnosti uložené § 79 odst. 2 o. s. ř., tj. povinnosti připojit k návrhu na zahájení řízení listinné důkazy, nemůže být v žádném případě důvodem pro zastavení řízení nebo odmítnutí návrhu, neboť nejde o nedostatek podmínky řízení ani o vadu návrhu. Následně žalovaná doplnila, že v případě směnek se jedná o předměty doličné, bez nichž nelze vést ani ukončit trestní řízení, a nejedná se o zajištěný majetek v intencích zákona č. 279/2003 Sb. Posléze byl i Ing. Milan Hora shledán vinným ze spáchání trestného činu a v souvislosti s tím mu byl uložen i trest propadnutí věci, a to celkem 22 kusů originálů směnek.

K doplněným skutkovým tvrzením žalobce žalovaná dále uvedla, že bývalý jednatel žalobce Ing. M. H. (dnes prokurista) byl pravomocně odsouzen a předmětné směnky, u kterých žalobce vytýká orgánům činným v trestním řízení jejich neuplatnění v směnečném řízení, byly zabráný podle § 101 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku. V trestním řízení sp. zn. ve smyslu rozsudku Vrchního soudu v Praze, sp. zn. ze dne 15. 8. 2013, který nabyl právní moci dne 15. 8. 2013, bylo mimo jiné uloženo zabránění předmětných směnek, tedy 22 směnek, které jsou relevantní pro nárok žalobce, uplatněný touto žalobou. Soud je vázán výsledkem trestního řízení a není oprávněn toto pravomocné rozhodnutí jakkoliv přezkoumávat. Podle žalované, jsou-li skutková tvrzení žalobce stran vzniklé škody a protiprávního jednání žalované taková jaká jsou, je třeba učinit závěr, že příčinná souvislost zde dána není, tj. že to, co žalobce za příčinnou souvislost mezi protiprávním jednáním žalované a vznikem škody označuje, jí není, resp. ani být nemůže. Dle odůvodnění rozsudku trestního soudu, při vyplnění směnek o datum splatnosti a směnečnou částku nebylo postupováno v souladu s dohodou o způsobu vyplnění směnek v podmínkách leasingového

vztahu ani v souladu s vyplňovacím prohlášením. Směnky byly (ve smyslu rozsudku trestního soudu) vyplněny neoprávněně a v rozporu s právem směnečným a následně i právem trestním, proto podle žalované nelze „směnkám“, takto vyplněným nad rámec zákonné úpravy, resp. v rozporu s ní, přiznat titul pro náhradu škody dle zákona č. 82/1998 Sb. ve prospěch žalobce. Žalobcem vytykané protiprávní jednání žalované, nemá znaky jednání v rozporu s právem. Naopak, jednalo se o zajištění věci - prostředku, kterým došlo ke spáchání trestného činu ve smyslu rozsudku trestního soudu a následně k zabránění takové věci z důvodů uvedených v ustanovení § 101 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku.

Po provedeném dokazování má soud za prokázané následující skutečnosti:

Předběžné projednání nároku žalobce u Ministerstva spravedlnosti a negativní stanovisko ministerstva, jak je shora uvedeno, je kromě nesporných tvrzení účastníků potvrzováno dopisem ze dne 3. 8. 2009, včetně připojené dodejky a podacího razítka ze dne 6. 8. 2009, sdělením ze dne 25. 8. 2009 s podacím razítkem ze dne 27. 8. 2009 a stanoviskem ministerstva ze dne 19. 11. 2009, včetně připojené dodejky ze dne 7. 12. 2009.

S ohledem na níže uvedené právní posouzení soud nehodnotil obsah jednotlivých směnek, toliko z předložených kopií vyplývá, že žalobce k uplatnění práv z těchto směnek měl k dispozici jejich kopie a byl mu tak plně znám jejich obsah.

Jak vyplývá z výpisu z obchodního rejstříku žalobce, Ing. M. H. byl a je jediným společníkem žalobce a dříve byl i jeho jediným jednatelem, nyní je prokuristou.

Jak vyplývá z protokolu o domovní prohlídce ze dne 30. 9. 2008 provedené u Ing. Milana Hory, tento po výzvě k vydání věci důležité pro vedené trestní řízení dobrovolně vydal mj. několik desítek směnek.

Jak vyplývá z usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 1. 10. 2008, ze dne 1. 11. 2008, ze dne 7. 4. 2010, obžaloby ze dne 9. 12. 2011 a rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 8. 2013, byl Ing. Milan Hora stíhán, obžalován a posléze pravomocně shledán vinným zločinem podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, díle ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku a dílem ve stádiu přípravy podle § 20 odst. 1 tr. zák., v souvislosti s čímž bylo uloženo i zabránění věci, a to originálů 22 směnek. Trestná činnost Ing. Milana Hory měla převážně spočívat v tom, že jako jednatel nynějšího žalobce ke škodě jednotlivých osob a v úmyslu obohatit nynějšího žalobce vyplnil v bianco směnkách vyšší směnečnou sumu a pozdější datum splatnosti, než byl podle uzavřených dohod oprávněn. Proti rozsudku Vrchního soudu v Praze podal Ing. Milan Hora dovolání, o němž nebylo v době vyhlášení tohoto rozsudku ještě rozhodnuto. Kromě toho usnesením o zahájení trestního stíhání ze dne 9. 1. 2012 byl Ing. Milan Hora obviněn ze spáchání dalších útoků zločinu podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, kdy se mělo jednat o další obdobnou trestnou činnost. K dotazu soudu přitom žalobce potvrdil, že ohledně části směnek, které jsou uvedeny v rámci této žaloby, bylo již rozhodnuto citovaným rozsudkem Vrchního soudu v Praze a ohledně dalších směnek trestní řízení ještě běží.

S ohledem na níže uvedené právní posouzení soud zamítl další důkazní návrhy žalobce k prokázání skutkových tvrzení žalobce, jakož i skutečné výše škody, když už v podstatě na

základě samotných skutkových tvrzení uvedených žalobcem dospěl soud k závěru, že žalobní nárok není důvodný.

Podle § 13 odst. 1 věty první zákona č. 82/1998 Sb. stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem.

Podle § 1 odst. 2 část věty před středníkem zákona č. 279/2003 Sb. se ustanovení tohoto zákona o správě zajištěného majetku obdobně užijí na správu zaknihovaných cenných papírů, nemovitostí a jiné majetkové hodnoty, o jejichž zajištění bylo rozhodnuto v trestním řízení, a při správě věcí vydaných či odňatých v trestním řízení. Podle § 10 odst. 2 ten, kdo vykonává správu zajištěného majetku, činí po předchozím souhlasu soudu v souvislosti s tímto majetkem ve správním nebo jiném řízení všechny úkony, které jinak může činit jeho vlastník.

Mezi základní předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu, a to nejen podle zákona č. 82/1998 Sb., patří existence odpovědnostního titulu, zde nezákonného rozhodnutí či nesprávného úředního postupu, škody a příčinné souvislosti mezi odpovědnostním titulem a škodou, přičemž všechny tyto předpoklady musí být naplněny současně a z existence jednoho (např. škody) nelze dovozovat existenci dalšího (tj. odpovědnostního titulu či příčinné souvislosti). V projednávaném případě je pak napadán postup orgánů činných v trestním řízení, kdy jeho nesprávnost spatřuje žalobce v nečinnosti, neboť podle žalobce bylo na základě § 10 odst. 2 zákona č. 279/2003 Sb. povinností státních orgánů jednat, tj. uplatnit směnky, přičemž v důsledku této nečinnosti měla žalobci vzniknout škoda, neboť došlo k promlčení směnečných pohledávek. Soud ovšem k tomu závěru nedospěl, neboť je nepochybné, že směnky byly vyžádány plně v intencích usnesení o zahájení trestního stíhání jako věc sloužící ke spáchání trestného činu, neboť byly vyplněny v rozporu se zákonem, a to nejen jako důkazní prostředek, ale i jako věc sloužící ke spáchání trestného činu a jistě i proto, aby stíhaný trestný čin nebyl dokonán jejich uplatněním. Ostatně i z toho důvodu (bezpečnost majetku) byla část směnek následně zabrána. Za tohoto stavu ovšem nemůže být nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., pokud směnky nebyly příslušným státním orgánem samostatně uplatněny, už jenom proto, že by tím byl popřen důvod, pro který byly původně vyžadovány a následně i zabrány. Z tohoto pohledu by tak o odpovědnosti státu bylo možno uvažovat pouze tehdy, pokud by se předpoklad policie a státního zastupitelství o trestné činnosti obviněného ukázal nesprávným, pak by mohl být dán odpovědnostní titul nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 8 zákona č. 82/1998 Sb., takový stav ovšem dosud nenastal, když jedno trestní stíhání skončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem a druhé dosud neskončilo. Krom toho je soud i toho názoru, že v daném případě nelze ani hovořit o vzniku škody, když vyplnění bíanco směnky věřitelem s cílem zajistit promlčenou pohledávku, která by jako naturální obligace nemusela být vymahatelná, je dle názoru soudu minimálně obcházením zákona (a to i v případě, že by se nejednalo o trestný čin) a z toho důvodu by ve sporu z takové směnky věřitel nemohl být úspěšný v případě vznesení námitky promlčení k zajišťované pohledávce. Konečně pak nemůže být dána ani příčinná souvislost mezi žalobcem tvrzeným odpovědnostním titulem a žalobcem tvrzenou škodou, neboť v případě žalobce vydání originálů směnek orgánům činným v trestním řízení nijak nebránilo věřiteli, aby své pohledávky uplatnil u soudu žalobou, když k provedení důkazu listinou stačí uvést, u koho se listina (tedy i směnka) nachází (srov. § 129 o. s. ř.). Žalobce tedy dále mohl uplatňovat svá práva věřitele, a to i přímo ze směnky, byť se třeba nemohl úspěšně domoci vydání směnečného platebního rozkazu, a tudíž nebyl ani zákonný

důvod k postupu podle § 10 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 1 odst. 1 a 2 zákona č. 279/2003 Sb., jak se domnívá žalobce (i z toho důvodu tak nečinnost státních orgánů nemohla být nesprávným úředním postupem, neboť výkon správy zajištěného majetku se uplatní pouze k úkonům, které vlastník učinit nemůže, zde však i bez originálů směnek žalobu podat mohl). Žalobce totiž jako věřitel mohl i bez originálu směnky uplatnit svá práva, a to jak z titulu směnkou zajišťované, tak i přímo z titulu směnky, když vydání směnečného platebního rozkazu, kdy je skutečně nutno předložit originál směnky, není jediným možným způsobem uplatnění práva ze směnky u soudu, neboť toto právo lze jako kterékoliv jiné uplatnit žalobou podle části třetí občanského soudního řádu. Pokud si tedy žalobce sám nechal zajišťované i směnečné pohledávky promlčet, nelze v souvislosti s postupem orgánů činných v trestním řízení, ať už správným či nesprávným, hovořit o vzniku škody, tím méně, pokud následně došlo k pravomocnému zabránění, byť zatím jen části, směnek. Protože soud neshledal naplnění žádného z předpokladů vzniku odpovědnosti za škodu, žalobu bez dalšího jako nedůvodnou zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku. Pouze pro úplnost soud dodává, že pokud se žalobce v průběhu řízení dovolával údajného nesprávného poučení ze strany soudu o nemožnosti uplatnění pohledávek ze směnek u soudu bez předložení originálu směnky či údajné hrozby ze strany orgánů činných v trestním řízení vůči jednateli a nynějšímu prokuristovi žalobce v případě uplatnění pohledávek u soudu, pak soud se těmito skutečnostmi nezabýval, neboť je pro rozhodnutí v této věci nepovažoval za relevantní, když jednak je nutno poznamenat, že poskytování právních rad a právní pomoci ze zákona přísluší advokátům a nikoliv soudům a neformální informace poskytnutá některým z pracovníků soudu stěží může představovat úřední postup, stejně jako nelze zaměňovat žalobce s jeho jednatelem a prokuristou, vůči němuž bylo a je vedeno trestní stíhání, jednak (a to zejména) k projednání žalobního nároku z takového (od žalobou vymezeného zcela odlišného) odpovědnostního titulu nebyly splněny procesní podmínky, neboť takto žalobce svůj žalobní nárok v žalobě skutkově nevymezil a zejména jej předběžně neprojednal.

O náhradě nákladů řízení, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozsudku, rozhodl soud podle § 142 odst. 1 o. s. ř., když procesně úspěšné žalované žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů od jeho doručení, a to k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

V Praze dne 16. dubna 2014

Mgr. Vít Bičák, v. r.
soudce

Za správnost vyhotovení:
Masopustová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Blanky Kapitánové a soudkyň JUDr. Ivy Hubáčkové a JUDr. Evy Škultétyové ve věci žalobce: **Hora Holding, s. r. o.**, se sídlem České Budějovice, Skuherského 53, IČO: 63911191, zastoupeného JUDr. Radimem Chalupou, Ph.D., advokátem, se sídlem Drnovice, Kuzina 169, proti žalovanému: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti, zastoupenému Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových**, se sídlem Praha 2, Rašínovo nábřeží 390/42, o **122 528 564,75 Kč**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 16. dubna 2014, č. j. 27 C 175/2011-146,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se **p o t v r z u j e .**
- II. Žalobce je povinen nahradit žalovanému náklady odvolacího řízení ve výši 600 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu o 122 528 564,75 Kč a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

Podle odůvodnění se žalobce domáhal shora uvedené částky jako náhrady škody s tím, že ve dnech 30. 9. 2008 a 1. 10. 2008 jím bylo Policií České republiky v rámci probíhajícího trestního řízení vydáno, mimo jiné, 33 kusů originálů směnek různých dlužníků s datem splatnosti dne 30. 6. 2006 a celková výše směnečných pohledávek činila 93 712 097 Kč. Žalovaná částka je součtem jistiny, úroků ve výši 6 % ročně z jistin všech směnečných pohledávek a odměny ze směnečného peníze ve výši 1/3 % z jistiny ke dni podání žaloby. Směnky měly zákonné náležitosti a vlastníkem směnek je žalobce, a směnky mu dosud nebyly vráceny. Podle zák. č. 279/2003 Sb. měly správu vydaných věcí odňatých v trestním řízení vykonávat buď soudy, nebo na základě jejich pověření územní pracoviště Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, kteří jsou povinni odebrané věci chránit tím, že průběžně sledují, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zejména uplatněním a vymáháním práv, která jinak přísluší vlastníku cenných papírů, zamezovat promlčení nebo zániku těchto práv. Podle žalobce měly příslušné státní orgány postupovat ohledně směnek v souladu s uvedeným zákonem, směnky chránit tak, že by průběžně sledovaly, zda směneční dlužníci včas a řádně plní své závazky ze směnek. Konkrétně mělo ze strany příslušných státních orgánů před promlčením práv z těchto směnek v tříleté lhůtě od jejich splatnosti dojít k zamezení promlčení těchto práv ve formě podání návrhů na vydání směnečných platebních rozkazů vůči směnečně zavázaným osobám, které by jinak mohl uplatnit a vykonat žalobce. Žádný z příslušných orgánů neučinil žádný návrh na vydání směnečného platebního rozkazu, žádný platební rozkaz vydán nebyl, tedy nedošlo včasným uplatněním a vymáháním práv z těchto směnek v příslušném řízení k zamezení promlčení těchto práv a pohledávek žalobce. Nevykonáním těchto úkonů žalobci vznikla předmětná škoda. Svůj nárok žalobce předběžně uplatnil u Ministerstva spravedlnosti ČR dne 3. 8. 2009, ale to však ve svém stanovisku ze dne 19. 11. 2009 jeho žádost neshledalo důvodnou. Dále doplnil, že otázka, zda v rámci trestního řízení bylo vydáno usnesení podle § 79e tr. řádu, nemá pro probíhající řízení význam a že trestní řízení proti Ing. Milanu Horovi již bylo pravomocně skončeno. Usnesením ze dne 9. 1. 2012 je dále stíhán v dalším trestním řízení pro trestný čin podvodu podle § 209 odst. 1, 5 písm. a) tr. zák., spáchaný pokračováním dílem ve stádiu přípravy podle § 20 odst. 1 tr. zák. a dílem ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zák. a dílem dokonáním jednáním. Skutkově je toto trestní řízení svázáno s předchozím řízením rovněž proti němu vedenému, neboť je mu opětovně kladeno za vinu, že v podvodném úmyslu obohatit společnost Hora Holding, s. r. o., neoprávněně vyplnil další blankosměnky, které měl v držení. Všechny skutky, které byly, či v současnosti jsou, Ing. Horovi kladeny za vinu, obsahově souvisí s nyní projednávaným sporem o náhradu škody, protože inkriminované směnky mu byly odňaty a bylo mu znemožněno je předložit k proplacení. K žalobě ještě doplnil, že od ČSOB koupil balík pohledávek, jejichž součástí byly i blankosměnky k jejich zajištění, přičemž některé z nich byly i zažalované, některé z nich špatně. Jeho záměr byl takový, že tento jeden balík pohledávek rozdělí na menší balíky, které podle zájmu bude dále prodávat, a to včetně bíanco směnek, s tím, že pouze co společností zůstane, by sama vymáhala soudní cestou. V okamžiku, kdy mu byly orgány činnými v trestním řízení (konkrétně Policií ČR) odňaty originály směnek, z jejichž neuplatnění žalovaným dovozuje právo na náhradu škody, byly pohledávky, k jejichž zajištění byly směnky emitovány, promlčeny. Většina těchto pohledávek byla promlčena již v okamžiku, kdy žalobce směnky nabyt. Uspokojení věřitele soudní cestou uplatnění jeho pohledávek z leasingových smluv zajištěných směnkami odňatými v trestním řízení, bylo tudíž nereálné. V okamžiku odnětí směnek již nebylo pochyb, že všechny pohledávky z leasingových smluv jsou promlčeny. Za důležité pak označil i to, že odňaté směnky byly opatřeny směnečným rukojemstvím leasingových dlužníků, ale v mnoha případech z nich byli zavázáni další avalisté, kteří nebyli leasingovými dlužníky. Po věřiteli nelze spravedlivě požadovat, aby se vzdal možnosti uplatnit svoji pohledávku vůči všem zavázaným subjektům. Ve všech případech bylo možné a z

jeho hlediska zcela nevyhnutelné žalovat vedle leasingového dlužníka i směnečné rukojmí. Uplatnění odňatých směnek vůči směnečným rukojmím bylo výkonem práva, jež nebylo možné nahradit uplatněním práv z leasingových vztahů nebo jakoukoli jinou žalobou, neboť tito avalisté byli žalobci zavázáni výlučně z odňatých směnek. Přehlédnout nelze ani fakt, že bonita avalistů byla objektivně nesrovnatelná s bonitou leasingových dlužníků, a byla vyšší. Nahrazení směnečné žaloby prostými žalobami uplatňujícími nárok z leasingových vztahů za této situace nebylo způsobilé přinést žalobci stejný výnos jako uplatnění směnek cestou směnečných žalob. Toto svědčí jednoznačně pro závěr, že domoci se efektivně svých pohledávek mohl žalobce pouze cestou směnečných žalobních návrhů. Pokud by mohl získat v nesměnečných řízeních vůči leasingovým dlužníkům jakékoli plnění, jednalo by se o plnění výrazně nižší, než byl schopen získat od avalistů, kteří nebyli leasingovými dlužníky cestou směnečných žalob. Této možnosti byl nesprávným úředním postupem soudu a orgánů Policie ČR zbaven, a tedy mezi porušením povinnosti žalovaným a vznikem škody je dána příčinná souvislost. Nesprávný úřední postup spatřoval i v tom, že před uplynutím promlčecí doby učinil dotaz na městský soud a ten mu sdělil, že pokud nemá originály směnek k dispozici, nemá smysl směnečné žaloby podávat. Poskytnutí této informace považuje žalobce také za nesprávný úřední postup. Je sice pravdou, že šlo v daném případě o duplicitní pohledávky k pohledávkám z leasingových vztahů, avšak zajištěné pohledávky byly promlčené, přičemž podle rozhodovací praxe soudů promlčení zajištěné pohledávky není důvodem k obraně směnečného dlužníka. Navíc ze směnek bylo zavázáno více osob, než jenom dlužníci z leasingových smluv, přičemž tyto další osoby byly solventnější a byl u nich předpoklad vydobyti pohledávek.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby, když nesporel předběžné projednání nároku u Ministerstva spravedlnosti s negativním výsledkem. Uvedl, že usnesením Policie ČR, Správy Jihočeského kraje, SKPV, odboru hospodářské kriminality, České Budějovice ze dne 1. 10. 2008, bylo zahájeno trestní stíhání Ing. Milana Hory pro trestný čin padělání a pozměňování peněz dle § 140 odst. 2 tr. zák. ve spojení s § 143 tr. zák. Usnesením ze dne 11. 11. 2008 bylo zahájeno trestní stíhání Ing. Milana Hory pro trestný čin podvodu dle ust. § 250 odst. 1, odst. 4 tr. zák., spáchaný ve stádiu přípravy dle § 7 odst. 1 tr. zák. Dne 27. 2. 2009 byl obviněný upozorněn, že jednání bude nadále posuzováno jako jeden trestný čin podvodu a dne 8. 7. 2009 byl upozorněn, že jednání se bude nadále posuzovat jako trestný čin podvodu spáchaný ve stádiu pokusu. Ve dnech 30. 9. 2008 a 1. 10. 2008 bylo dle § 78 tr. řádu zajištěné mimo jiné několik desítek směnek a blankosměnek. Ohledně 33 směnek byly dne 27. 2. 2009 a 9. 4. 2009 zahájeny úkony trestního řízení podle § 158 odst. 3 tr. řádu. Směnky (dříve blankosměnky) specifikované v záznamech o zahájení úkonů trestního řízení ze dne 27. 2. 2009 a 9. 4. 2009 jsou považovány za věci důležité pro trestní řízení a jako takové nemohly být žalobci, nebo jiné osobě, vráceny.

Podle zák. č. 82/1998 Sb. jsou podmínkami vzniku odpovědnosti státu za škodu: existence odpovědnostního titulu (nezákonné rozhodnutí či nesprávný úřední postup), vznik škody, existence příčinné souvislosti mezi odpovědnostním titulem a vznikem škody, přičemž tyto podmínky musejí být splněny zároveň, aby bylo možné odpovědnost státu za škodu vyslovit a náhradu škody přiznat. Žalovaný sporel, že by byl splněn byť jediný předpoklad odpovědnosti státu za škodu. Žalobce tvrdil, že směnky byly splatné dne 30. 6. 2006, a bylo zjištěno, že zajištěny byly dne 30. 9. 2008, resp. 1. 10. 2008. Nic žalobci nebránilo v mezidobí, tj. od 30. 6. 2006 do 29. 9. 2008, resp. 30. 9. 2008, iniciovat soudní řízení. Žalovaný v tomto odkázal na rozhodnutí NS ČR sp. zn. 25 Cdo 3586/2006, ve kterém je vysloven názor, že v situaci, kdy před škodnou událostí nebylo ještě s činností za účelem dosažení zisku započato, má soud zvažovat, zda by v případě, kdyby nedošlo ke škodné

události, k dosažení zisku skutečně došlo. Žalobce mohl i po vydání věci podat návrh na vydání směnečného platebního rozkazu. Podmínkou pro rozhodnutí o nárocích ze směnek a šeků je řádný návrh na zahájení řízení podle ust. § 79 o. s. ř. Podmínky uvedené v § 175 odst. 1 o. s. ř., tj. předložení prvopisu směnky, nejsou náležitostmi návrhu, ale předpokladem pro rozhodnutí ve věci formou směnečného platebního rozkazu. Jsou-li nároky uplatněny řádným návrhem, ale nejsou splněny podmínky pro rozhodnutí v rozkazním řízení, postupuje soud podle ust. § 175 odst. 1 o. s. ř. a nařídí jednání. Pro nepředložení platné a pravé směnky nelze řízení zastavit, a to ani podle § 43 odst. 2 o. s. ř., ani podle § 104 o. s. ř. (rozhodnutí VS ČR sp. zn. 5 Cmo 74/94). Žalobce mohl zahájit řízení, i když k návrhu nemohl připojit prvopis směnky a mohl např. navrhnout přerušování řízení do doby, než mu budou vráceny. V případě konkrétních směnek se jedná o předměty doličné, bez nichž nelze vést ani ukončit trestní řízení, a nejedná se o zajištěný majetek v intencích zákona č. 279/2003 Sb. Ing. Milan Hora byl shledán vinným ze spáchání trestného činu a v souvislosti s tím mu byl uložen i trest propadnutí věci, celkem 22 kusů originálních směnek. Ing. Milan Hora jako bývalý jednatel žalobce (dnes prokurista) byl odsouzen a předmětné směnky, u kterých žalobce vytýká orgánům činným v trestním řízení jejich neuplatnění ve směnečném řízení, byly zabráný podle § 101 odst. 1 písm. c) tr. zák. V trestním řízení sp. zn. [REDAKCE] ve smyslu rozsudku Vrchního soudu v Praze, sp. zn. [REDAKCE] ze dne 15. 8. 2013, který nabyl téhož dne právní moci, bylo mimo jiné uloženo zabránění předmětných 22 směnek, které jsou relevantní pro nárok žalobce, uplatněný předmětnou žalobou. Soud je vázán výsledkem trestního řízení a není oprávněn toto pravomocné rozhodnutí jakkoliv přezkoumávat. Dle odůvodnění rozsudku trestního soudu při vyplnění směnek o datum splatnosti a směnečnou částku nebylo postupováno v souladu s dohodou o způsobu vyplnění směnek v podmínkách leasingového vztahu ani v souladu s vyplňovacím prohlášením. Ke směnkám vyplněným nad rámec zákonné úpravy, resp. v rozporu s ní, nelze přiznat titul pro náhradu škody dle zák. č. 82/1998 Sb. ve prospěch žalobce. Jednáním žalovaného se jednalo o zajištění věci - prostředku, kterým došlo ke spáchání trestného činu ve smyslu rozsudku trestního soudu a následně k zabránění těchto věcí.

Soud vyšel ze zjištěného skutkového stavu, že nárok žalobce byl předběžně projednán u Ministerstva spravedlnosti ČR s jeho negativním stanoviskem. Obsah jednotlivých směnek nehodnotil s odkazem na své právní posouzení věci, když z předložených kopií vyplývá, že měl žalobce k uplatnění práv z těchto směnek k dispozici jejich kopie a byl mu tak plně znám jejich obsah. Ing. Milan Hora byl a je jediným společníkem žalobce, dříve byl jeho jediným jednatelem, nyní je prokuristou. Z protokolu o domovní prohlídce ze dne 30. 9. 2008 provedené u Ing. Milana Hory vyplynulo, že ten po výzvě k vydání důležité věci pro vedené trestní řízení dobrovolně vydal mj. několik desítek směnek. Z usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 1. 10. 2008, ze dne 1. 11. 2008, ze dne 7. 4. 2010, obžaloby ze dne 9. 12. 2011 a rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 8. 2013, vyplynulo, že Ing. Milan Hora byl stíhán, obžalován a posléze pravomocně shledán vinným zločinem podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zák., dále ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zák. a dílem ve stádiu přípravy podle § 20 odst. 1 tr. zák., v souvislosti s čímž mu bylo uloženo i zabránění věci, a to originálů 22 směnek. Jeho trestná činnost měla převážně spočívat v tom, že jako jednatel žalobce ke škodě jednotlivých osob a v úmyslu obohatit žalobce vyplnil v blankosměnkách vyšší směnečnou sumu a pozdější datum splatnosti, než byl podle uzavřených dohod oprávněn. Proti rozsudku Vrchního soudu v Praze podal Ing. Milan Hora dovolání, o němž nebylo dosud rozhodnuto. Usnesením o zahájení trestního stíhání ze dne 9. 1. 2012 byl Ing. Milan Hora obviněn ze spáchání dalších útoků zločinu podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zák., kdy se mělo jednat o další obdobnou trestnou činnost. K dotazu soudu žalobce potvrdil, že ohledně části směnek, které jsou uvedeny v rámci předmětné žaloby, bylo

již rozhodnuto citovaným rozsudkem Vrchního soudu v Praze a ohledně dalších směnek trestní řízení ještě běží.

Po právní stránce soud nárok posoudil dle ust. § 13 odst. 1, § 1 odst. 2 zák. č. 279/2003 Sb. Projednávané věci je napadán postup orgánů činných v trestním řízení, kdy nesprávnost žalobce spatřuje v nečinnosti, neboť podle něj bylo na základě § 10 odst. 2 zák. č. 279/2003 Sb. povinností státních orgánů jednat, tj. uplatnit směnky, přičemž v důsledku této nečinnosti měla žalobci vzniknout škoda, neboť došlo k promlčení směnečných pohledávek. K tomu závěru však soud nedospěl, neboť směnky byly nepochybně vyžádány plně v intencích usnesení o zahájení trestního stíhání jako věc sloužící ke spáchání trestného činu, neboť byly vyplněné v rozporu se zákonem, a to nejen jako důkazní prostředek, ale i jako věc sloužící ke spáchání trestného činu, a i proto, aby stíhaný trestný čin nebyl dokonán uplatněním. Ostatně i z toho důvodu byla část směnek následně zabráná. Za tohoto stavu nemůže být nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb., že směnky nebyly samostatně uplatněny, a to už jen proto, že by tím byl popřen důvod, pro který byly původně vyžadovány a následně i zabráný. O odpovědnosti státu by bylo možné uvažovat pouze tehdy, pokud by předpoklad policie a státního zastupitelství o trestné činnosti obviněného se ukázal nesprávným, a pak by odpovědnostní titul byl dán na základě nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 8 zák. č. 82/1998 Sb. Takový stav však nenastal, když jedno trestní stíhání skončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem a druhé dosud neskončilo. Dále soud vyslovil názor, že v daném případě nelze ani hovořit o vzniku škody, když vyplnění blankosměnky věřitelem s cílem zajistit si promlčenou pohledávku, která by jako naturální obligace nemusela být vymahatelná, je minimálně obcházením zákona, a to i v případě, že by se nejednalo o trestný čin. Z toho důvodu by ve sporu z takové směnky věřitel nemohl být úspěšný v případě vznesení námitky promlčení k zajišťované pohledávce. Nemůže být dána ani příčinná souvislost mezi žalobcem tvrzeným odpovědnostním titulem a jím tvrzenou škodou, neboť v případě žalobcem vydání originálů směnek orgánům činným v trestním řízení nijak věřiteli nebránilo, aby své pohledávky uplatnil u soudu žalobou, když k provedení důkazu listinou stačí uvést, u koho se listina (tedy i směnka) nachází (§ 129 o. s. ř.). Žalobce tedy dále mohl uplatňovat svá práva věřitele, a to i přímo ze směnky, byť se třeba nemohl úspěšně domoci vydání směnečného platebního rozkazu, a nebyl tedy důvod k postupu dle ust. § 10 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 1 odst. 1 a 2 zák. č. 279/2003 Sb. Žalobce totiž jako věřitel mohl i bez originálu směnky uplatnit svá práva, a to jak z titulu směnkou zajišťované, tak i přímo z titulu směnky, když vydání směnečného platebního rozkazu, kdy je skutečně nutno předložit originál směnky, není jediným možným způsobem uplatnění práva ze směnky u soudu, neboť toto právo, jako kterékoliv jiné, lze uplatnit žalobou podle části třetí o. s. ř.. Pokud si tedy žalobce nechal zajišťované i směnečné pohledávky promlčet, nelze v souvislosti s postupem orgánů činných v trestním řízení, ať už správným či nesprávným, hovořit o vzniku škody, tím méně, pokud následně došlo k pravomocnému zabrání, i když zatím jen části, předmětných směnek. S ohledem na toto právní posouzení soud zamítl další návrhy žalobce k prokázání jeho skutkových tvrzení, jako i skutečné výše škody, když v podstatě již na základě jeho vlastních skutkových tvrzení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř., když procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nevznikly.

Proti rozsudku podal žalobce včas odvolání. Nesouhlasil se závěrem soudu I. stupně, že nelze za nesprávný postup orgánů Policie ČR označit nepodání žalob na zaplacení směnek odňatých v trestním řízení žalobci za situace, kdy trestní soud v řízení předcházejícím rozhodl pravomocným rozsudkem, že žalobce se vyplněním sporných blankosměnek dopustil trestného činu, a tyto byly zabráný jako věci sloužící ke spáchání trestné činnosti. Stát sice

může při splnění zákonných podmínek odejmout v trestním řízení věci, avšak současně musí zajistit, aby byla dodržena litera zákona upravující výkon zajištění majetku a věcí v trestním řízení - zák. č. 279/2003 Sb. Odkázal na ust. § 10 odst. 1 písm. f) tohoto zákona. Z díkce zákona je zcela zřejmé, že není ponecháno na úvaze orgánu vykonávajícího správu zajištěného majetku, zda kroky k zachování práv z cenných papírů uskuteční či nikoliv a volná úvaha orgánů činných v trestním řízení zde nemá místo. Orgány Policie ČR tak porušily svou povinnost, kterou jim zákon ukládá, neboť ten neupravuje odlišně povinnosti orgánů za situace, kdy byl majetek zabaven jako sloužící věc ke spáchání trestné činnosti. Pravomocné odsouzení žalobce pro trestný čin související se spornými směnkami nemůže být a není důvodem pro porušení kogentních zákonných ustanovení citovaného zákona. Navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci soudu I. stupně k dalšímu řízení. V následném doplnění odvolání problematiku šíře rozebral. V následném doplnění odvolání soudu vytýkal jeho právní názor, že je vázán pravomocným rozsudkem v trestním řízení. Orgány činné v trestním řízení neměly pravomoc rozhodnout o tom, zda by soudní uplatnění směnek bylo či nebylo obcházení zákona nebo, pokud by směnky byly uplatněny, z nich bylo něco plněno. O těchto otázkách je oprávněn výlučně civilní soud. Z úvaze soudu, že „v daném případě nelze hovořit o vzniku škody, když vyplnění blankosměnky věřitelem s cílem zajistit promlčenou pohledávku, která by jako naturální obligace nemusela být vymahatelná, je minimálně obcházení zákona- a to i v případě, že by se nejednalo o trestný čin a z tohoto důvodu by ve sporu z takové směnky věřitel nemohl být úspěšný v případě vznesení námítky promlčení k zajišťované pohledávce“. Uvedl, že v rozsudku Vrchního soudu v Praze sp. zn. 12 Cmo 228/2005, je konstatováno, že „promlčení kauzálního závazku, jehož plnění je zajišťováno směnkou, nemá žádný vliv na platební povinnost ze směnky a ani se nedotýká běhu promlčecí lhůty směnečného nároku. Rozhodnutí soudu je tedy založeno na nesprávném právním názoru. Nesouhlasil ani s názorem, že není dána příčinná souvislost mezi žalobcem tvrzeným odpovědnostním titulem a jím tvrzenou škodou, neboť žalobci nic nebránilo uplatnit své právo žalobou, a stačí uvést, kde se listina (tedy směnka nachází). K tomu opakovaně odkázal na ust. § 10 odst. 1 písm. f) zák. č. 279/2003 Sb., podle kterého není povinnost státních orgánů podmíněna skutečností, že by vlastník sám uplatnit a vymáhat práva nemohl. Žalobce nesprávnost postupu orgánů činných v trestním řízení jen ve skutečnosti, že neuplatnily směnky, ale také (jak již tvrdil před soudem I. stupně) ve skutečnosti, že vyšetřovatel Policie ČR statutárního zástupce žalobce zastráhoval a vyhrožoval mu, že pokud podá žaloby, bude vzat do vazby a jeho trestná činnost bude překvalifikována a bude posouzena přísněji. Podání žaloby není a namůže být trestným činem. Jde o ochranu ohroženého či porušeného práva a je na soudu, aby o těchto právech rozhodl. Opakoval, že za nesprávný postup státního orgánu, konkrétně ve skutečnosti, že na jeho dotaz, zda může práva ze směnek uplatnit i tehdy, když nemá k dispozici jejich originály, ale pouze kopie, sdělil, že takový postup není možný. Taková poučení soudy poskytovat nemají, když podle ust. § 5 o. s. ř. poskytují soudy účastníkům poučení pouze o jejich procesních právech a povinnostech. Poskytnuté poučení bylo nesprávné a žalobce z něj vycházel.

Žalovaný navrhl potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného a vyvracel argumenty žalobcem v odvolání uvedené. Obranu žalobce uvedenou v odvolání označil za nepřijatelnou, a plně odkázal na odůvodnění napadeného rozsudku, zejména v tom, že „je zcela nepochybné, že směnky byly vyžádány plně v intencích usnesení o zahájení trestního stíhání jako věc sloužící ke spáchání trestného činu, neboť byly vyplněny v rozporu se zákonem, a to nejen jako důkazní prostředek, ale i jako věc sloužící ke spáchání trestného činu a jistě i proto, aby předmětný trestný čin nebyl dokonán jejich uplatněním“. Za tohoto stavu nemůže být nesprávným úředním postupem ve smyslu ust. § 13 odst. 1 zák. č. 82/1998

Sb., pokud směnky nebyly příslušným státním orgánem samostatně uplatněny, už jen proto, že by tím byl popřen důvod, pro který byly původně vyžadovány a následně i zabrány.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek i řízení předcházející jeho vyhlášení (§ 205, § 212, § 212a o.s.ř. v znění účinném do 31.12.2013 - článek II, bod 2 přechodných ustanovení k zák. č. 293/2013 Sb.), aniž ve věci nařizoval jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o.s.ř.) a dospěl k závěru, že odvolání **n e n í d ů v o d n ě**.

Soud I. stupně vyšel ze skutkového stavu, který ostatně ani mezi účastníky nebyl sporný, tedy, že při domovních prohlídkách dne 30. 9. 2008 a dne 1. 10. 2008 bylo Policií ČR v rámci probíhajícího trestního řízení žalobcem dobrovolně vydáno mj. 33 kusů originálů směnek různých dlužníků s datem splatnosti dne 30. 6. 2006. Soud I. stupně se dále správně vypořádal i s právním posouzením dané věci, tedy se splněním podmínek ust. § 13 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. a § 10 zák. č. 279/2003 Sb. V řízení bylo nesporně zjištěno, že směnky, které žalobce vydal orgánům činným v trestním řízení, byly splatné dne 30. 6. 2006 a do dne jejich odebrání s nimi žalobce volně disponoval, žádná práva z nich však neuplatnil. Ani sama skutečnost, že posléze mu směnky byly odebrány, mu nebránila, aby v tříleté promlčecí lhůtě svá práva z nich uplatnil způsobem, jak velmi podrobně rozvedl soud I. stupně v odůvodnění napadeného rozsudku, s kterým se odvolací soud plně ztotožňuje a přisvědčuje obraně žalovaného v tomto řízení. V řízení dále bylo prokázáno, že z 33 směnek, které jako podklad pro náhradu škody žalobce v souzené věci uplatnil, ohledně 22 z nich bylo pravomocně vysloveno propadnutí věci. Přes tento skutkový stav, který žalobce ani nespороval, neučinil žádný procesní úkon a setrval na svém návrhu na náhradu škody ve výši žalované částky. Není významný jeho nesouhlas s právním posouzením věci soudem I. stupně v otázce úspěšnosti uplatnění směnek jinou žalobou ve vztahu k námitce promlčení. Stejně tak jeho úvaha, že byl nesprávně poučen městským soudem, že svá práva ze směnek nemůže uplatnit, jestliže nedisponuje originály směnek. Sám ve svém odvolání však zdůrazňoval, že taková poučení soudy podávat nemají. Žalobce neuvedl konkrétně jakým způsobem a koho o takové poučení, a zejména z jakého důvodu žádal. Vzhledem k tomu, že takovéto tvrzení objektivně nemůže zakládat odpovědnost státu za nesprávný úřední postup ve smyslu zák. č. 82/1998 Sb., nebyl ani důvod pro postup dle ust. § 118a o. s. ř. Obdobně platí pro tvrzení žalobce, že byl vyšetřovatel zastrašován výhrůzkami vzetí do vazby a přísnější právní kvalifikace v případě podání žalob z těchto směnek. Toto vlastní tvrzení žalobce naopak prokazuje, že o této možnosti uplatnění svého práva věděl, stejně tak, že podání žaloby nemůže být trestným činem. V případě, že tedy žádný trestný čin nespáchal (jak tvrdí), mohl tak postupovat. Jeho odvolací námitky v těchto směrech proto hodnotí odvolací soud jen jako účelové. Nelze souhlasit také s jeho tvrzením, že pravomocně skončené trestní řízení je zcela nevýznamné pro posouzení nároku v této věci s odkazem na ust. § 10 zák. č. 279/2003 Sb. Zabrané směnky sloužily jako důkazní materiál pro trestní řízení a současně smyslem tohoto úkonu policie bylo zabránění dokonání trestné činnosti žalobce. Odvolací soud tedy souhlasí se závěrem soudu I. stupně, že není dána v souzené věci odpovědnost státu ve smyslu § 13 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. V jednání orgánů činných v trestním řízení nelze shledávat nesprávný úřední postup, a pokud tedy tato podmínka pro odpovědnost státu není splněna, nemůže být žalobce v řízení úspěšný, neboť nemůže existovat ani příčinná souvislost mezi škodou, o které žalobce tvrdí, že mu vznikla. Pochybení soudu I. stupně nebylo shledáno ani v tom, že nedoplňoval řízení o důkazní návrhy, které přednesl žalobce, neboť pro právní posouzení věci měl dostatečný skutkový podklad.

Pochybení nebylo shledáno ani ve výroku o náhradě nákladů řízení, proto byl napadený rozsudek jako věcně správný dle ust. § 219 o. s. ř. potvrzen.

O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., když procesně úspěšný žalovaný uplatnil nárok na náhradu nákladů řízení za 2 úkony á 300 Kč, a to s odkazem na rozhodnutí ze dne 7. 10.2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13, a tato náhrada nákladů řízení celkem ve výši 600 Kč mu byla přiznána.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání za podmínek stanovených v § 237 o. s. ř. Dovolání se podává do 2 měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 27. listopadu 2014

JUDr. Blanka K a p i t á n o v á v . r .
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Beata Szturcová